

MOURINHO İLE MONTELLA DA KOVULUR MU?

Şu an Türkiye'de dünyanın en büyük efsanesi Portekizli Jose Mourinho Fenerbahçe'nin, İtalyan Vincenzo Montella ise Milli takımın başında. Federasyon başkanı değiştiikten sonra Montella'nın gönderilmesi gündeme geldi. Karadağ maçında 3-1 yenildikten sonra Montella yine kamuoyu tarafından yolcu edildi ama TFF başkanı İbrahim Hacıosmanoğlu bunları uymadı ve Montella'yı kovmadı. Mart ayında

Macaristan ile oynanacak PlayOff maçı mı bekleniyor onu bilemem ama TFF'nin kimsenin gazına gelmeden Macaristan maçı kaybedilse dahi Montella'ya en azından 2026 Dünya Kupası eleme maçlarının sonuna kadar şans verilmesi gerektiğine inanıyorum. Bu elemelerle beraber ortaya çıkan karnesine göre değerlendirilmeli Montella.

Peki ya Mourinho? Onun durumu daha da zor. Türki-

ye'de yabancı teknik direktörleri en hızlı harcayan takım Fenerbahçe. En çok sayıda yabancı popüler hocayı kampa koydular. Mourinho geçen hafta basın toplantısında "Giovanni'ye yapları bana yapmayın" dedi bile. Eminim o ve ekibi de Türkiye'nin bir yabancı star teknik direktör harcama cenneti olduğunun analizini yapmıştır. O bu riski alarak Türkiye'ye geldi. Sonu ne olur?

Ali Koç'un ben Mourinho'yu harcayacağına inanmı-

yorum. En azından iki senelik sözleşmesinin süresini bekleyecektir, beklemeli de. Kısa vadede sonuç ne olursa olsun Mourinho ile uzun vadeli bir vizyon planı oluşturulmalı ve bu plana sabırla uyulmalı. Eğer bu yapılmazsa bu ezber bozulmaz ve Türkiye futbolda dünya veya Avrupa futbol şampiyonasında değil teknik direktör harcayan ülkeler turnuvasında birinci olmaya devam eder.

YABANCI DİREKTÖR MEZARLIĞI TÜRKİYE!

michaelkuyucu@gmail.com

Prof. Dr. Michael KUYUCU

damgaweb@gmail.com

Geçtiğimiz günlerde yine bir ezber yaşandı. Beşiktaş'ın teknik direktörü Giovanni van Bronckhorst'un sözleşmesi feshedildi. Bu ilk kez yaşadığımız bir şey değil. Son otuz yılda defalarca yaşadığımız bir şey. Dünyaca ünlü teknik direktörler Türkiye'ye geliyor sonra da sabırsız kamuoyu ve sabırsız kulüp yönetimleri yüzünden kovuluyor. Bu aslında basit bir olay gibi görünse de Türkiye'nin dünyadaki imajına çok olumsuz bir hava veriyor.

Türkiye futbolda yatırım bazında iyi gidiyor. Gelen teknik direktörler, futbolcular, harcanan bütçeler hiç de fena değil. İyi paralar harcanıyor ama Türk takımları olsun milli takım olsun bu harcamaların karşılığını Avrupa'da alamıyor. Son yirmi yılda bir tane dünya üçüncülüğümüz var, bir tane UEFA Kupamız bir tane de süper kupamız var başka bir şey de yok.

Sebebi aşırı duygusallık

Her yıl Avrupa sahnesinde aynı filmi seyrediyoruz, aynı tepkileri veriyoruz ama aynı dersi alamıyoruz. Türk kültürü hem Akdeniz hem de Anadolu'nun kültürel özelliklerine sahip olduğu için gereğinden fazla duygusal bir toplum. Duygularıyla, coşuklarıyla yaşayan bir toplumuz ama duygunun fazlası da zarar. Soğuk iklimli ülkelere baktığımızda akıl ve mantığın ön plana

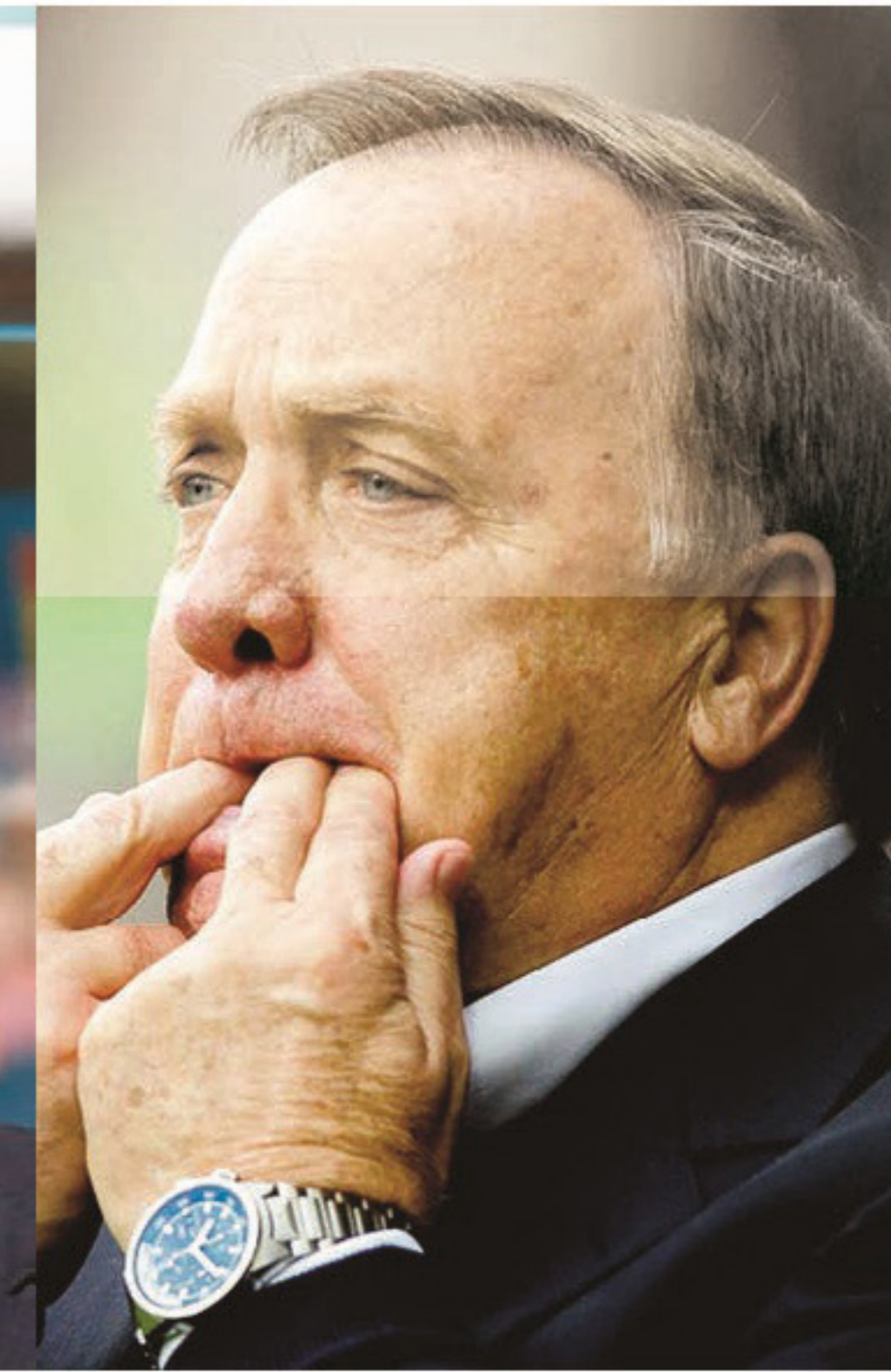
geldiğini görüyoruz. Akıl ve mantıkla hareket etmek demek, duyguları frenlemek demek, daha sağlıklı davranmak demek, daha sabırlı olmak demek ve daha uzun vadeli planlar uygulayacak bir vizyona sahip olmak demek.

İşte bu özellikler bizde yok. Bizde olmadığı için de sonuçları pek çok alanda yaşıyoruz. Bu özellikle futbol alanında çok yaşıyoruz. Bunun son örneğini Beşiktaş'ta gördük. Takımda yaşanan dedikodu ve çalkalanmaları bir kenara atacak olursak sportif anlamda yaşanan bir iki başarısızlığın faturasını hemen teknik direktöre kestiler.

Beşiktaş lige canavar gibi başlamıştı hatta ilk maçında Galatasaray'ı beşlemişti. Ligin ilk haftalarının en iyi top oynayan takımıydı. Eksikleri vardı. Kötü bir kaleci ve kötü bir defans bunlardan biriydi. Teknik direktör ise Türkiye'de ilk sezonunu yaşıyordu. Hollanda'nın önemli teknik adamlarından biri olan Giovanni takımın başındaydı. Hocanın Türkiye'ye alışması, Beşiktaş'ı öğrenmesi ve en önemlisi Türk kültürünü öğrenmesi çok önemli bir konuydu. Bunun için zaman gerekiyordu. Bu en az bir sene demek.

Giovanni'yi harcayan tezler

Bir yabancı teknik direktörün bir ülke kültürünü anlayabilmesi için belli bir süre geçmesi gerekir ama işin bu psikolojik ve sosyolojik boyutu hiç hesaplanmadı ve hala da hesaplanmıyor. Giovanni Türkiye'ye geldi işler kısa sürede çok iyi gitti, Beşiktaş Eylül ve Ekim ayında ligde fırtınalar estirdi daha sonra işler biraz ters gitmeye başlayınca hoca tartışılmaya başlandı. Hocayı

kurban etmek isteyenlerin bir bölümü "Türkiye'de Hollandalı teknik direktörler başarılı olamıyor" tezini ortaya attı, bir diğer bölümü ise "Neden yabancı teknik direktör?" geyiğine girdi. İkisi de boş muhabbet. Türkiye'de sadece Hollandalılar değil pek çok ülkenin teknik direktörü başarısız oldu. Yabancı teknik direktör konusunda milliyetçilik yapmak ise tam bir ilkelik. Avrupa'da da bir Türk teknik direktöre aynı şey yapsalar bizim hoşumuza gider mi?

Başarısız olan ünlü teknik direktörler

Tek başarısız olanlar Hollandalılar değil ki? Almanı var, İspanyol'u var, İtalya'nı var... var da var.

Örnekler saymakla bitmez. Mesela 1995 yılında Cem Uzan İstanbulspor'u satın almış ve takımın başına efsane Hollandalı teknik direktör Leo Beenhaker'ı getirmişti. Leo o zamana kadar Real Madrid, Ajax, Hollanda Milli takımının teknik direktörlüğünü yapmıştı. Ne oldu? İstanbulspor'da yarım sezon dayanabildi.

1990-91 sezonunda Fenerbahçe PSV'nin efsane başarılarına imza atan Guus Hiddink'i transfer etti. Adam rezil oldu ve aynı sezon gönderildi. Fenerbahçe'den sonra Valencia, Real Madrid, Rusya Milli Takımı, Avustralya Milli Takımı ve Güney Kore Milli takımını çalıştırdı. Güney Kore'yi dünya dördüncüsü yaptı. 2010-11 sezonunda Türk Milli takımını çalıştırdı ama kısa sürede o beklenen mucize başarı gelmeyince yine gönderildi.

2009-2010 sezonunda Hollandalı Frank Rijkaard Galatasaray'ın teknik direktörü oldu. Üs-

telik beş yıllık Barcelona teknik direktörlüğünden sonra. O da bir sezon dayanabildi ve gönderildi.

2016-17 sezonunda bir diğer Hollandalı efsane Dick Advocaat Fenerbahçe teknik direktörü oldu. Manchester United'ı 2-1 yenerek UEFA Liginde grup birincisi oldu ama yine bize yaranamadı ve o da gönderildi. Peki gönderilenler sadece Hollandalı mı?

Hollandalıların dışında kimler var?

Alman Milli takımına bir Dünya kupası şampiyonluğu, bir FIFA konfederasyon kupası kazandıran, dünya kupasında bir üçüncülük, Avrupa şampiyonasında ise bir ikincilik bir de üçüncülük kazandıran Joachim Löw de yolu Türkiye'den geçen ve kovulanlar arasında yer alıyor. 1998-99 sezonunda Fenerbahçe teknik direktörü olan Löw o sezon Fenerbahçe'yi üçüncü yaptı ama kimseye yaranamadı ve kovuldu.

2008 yılında düzenlenen Avrupa Futbol Şampiyonasında İspanya'yı şampiyon yapan Luis Aragones bu başarısının ardından 2008-2009 sezonunda Fenerbahçe'nin teknik direktörlüğüne getirildi. Beşiktaş'ın şampiyon olduğu o sezon Fenerbahçe ligin dördüncü sırada tamamladı ve Aragones de kovuldu.

İspanya milli takımına 2010 yılında dünya kupasını 2012 yılında ise Avrupa futbol şampiyonasını kazandıran İspanyol Vicente del Bosque 2004-2005 sezonunda Beşiktaş'ın teknik direktörlüğüne getirildi. Del Bosque'nin Türkiye'de çalışma hayatı 8 Haziran 2004'ten 27 Ocak 2005 tarihine kadar sürdü. Yani Beşik-

taş'ta 6 ay çalışabildi ve kovuldu.

Bu listede uzar gider. Bu listede yer alan isimlerin hepsi birer dünya yıldızı. Uluslararası başarılarına imza atmış isimler. Bu isimlerin hepsinin bir diğer ortak özelliği de Türkiye'den kovulması.

Peki bunun nedeni ne olabilir? Bu adamların hepsi beceriksiz mi? Bu adamlar neden Türkiye'de başarısız oldu? Bunun net ve tek cevabı var: Çünkü bu tür büyük teknik direktörlerin hiçbirisiyle uzun vadeli planlar yapılmadı. Hepsinden gelir gelmez takımları lig şampiyonu yapması ve Avrupa'da başarılı olması istendi. Bu anlayış doksanlardan günümüze kadar devam ediyor. Hiçbir yabancı ve kaliteli teknik direktöre verilmesi gereken şans ve zaman verilmedi. Böyle olunca da hepsi kovuldu. Artık iş öyle bir noktaya geldi ki Türkiye'den kovulmayan yabancı teknik direktör kalmayacak. Herkesin sicilinde bir Türkiye kovulması olacak.

Beşiktaş'ın kovduğu Hollandalı teknik direktörle bırakın uzun vadeli orta vadeli bir plan yapıldı mı? Tabii ki hayır. Hemen gel bizi şampiyon yap, bizi Avrupa'da final oynat kafaşyla yürüdükleri için ilk kaosta bu teknik direktörün işine son verildi.

Oysa öyle bir sistem olmalı ki kulüp başkanı gitse bile kulübün teknik direktörü kalmalı. Onun geliştirdiği vizyona inanılıyorsa o her türlü şartta devam etmeli. Bir hedef süre konmalı ve o süre sonuna kadar sabredilmeli. Buna göre de bir teknik direktör ile çalışılmalı. Giovanni'nin ömrü yaklaşık beş ay oldu. Bu ezber bozulmadı ve bir yabancı teknik direktör daha harcadık.